

Handläggare: Lena Skott
Telefon: 508 09 032

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Förskolepeng för kommunala förskolor och familjedaghem - svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör

Annette Luengo
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bl.a. Norrmalms stadsdelsnämnd med anledning av ett förslag till förskolepeng för kommunala förskolor och familjedaghem. Enligt förslaget ska en förskolepeng motsvarande 77 % av förskoleschablonen införas den 1 januari 2009.

Förvaltningen ser svårigheter i att klara en förskolepeng i storleksordningen 77 % av schablonen, utan tillskott från andra verksamhetsområden. Enligt förvaltningens beräkningar motsvarar kostnaderna som föreslås ligga utanför pengan ca 25 % av schablonen. För Norrmalms del bör pengan därför ligga på som högst 75 % av schablonen och eventuellt ytterligare någon procentenhet lägre om stadsdelsnämnden ska kunna ha ett visst handlingsutrymme att fatta ekonomiska beslut nära verksamheten.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom planeringsavdelningen på uppdrag av barn- och ungdomsavdelningen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bl.a. Norrmalms stadsdelsnämnd med anledning av ett förslag till förskolepeng för kommunala förskolor och familjedaghem. Ärendet har beretts inom stadsledningskontorets finansavdelning.

Kommunstyrelsen beslöt i budget för 2008 med inriktning för 2009 och 2010 att en kommunal förskolepeng ska införas från och med den 1 juli 2008.

Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 19 juni. Remissen bifogas.

Sammanfattning av remissen

Stadsledningskontoret föreslår att införandet av förskolepengen sker först den 1 januari 2009 med hänvisning till att nämnderna måste ges möjlighet till en god framförhållning när det gäller förändrade förutsättningar för sina verksamheter.

Nuvarande resursfördelningssystem för förskolan består av följande två delar:

1. En åldersindelad grundschablon som är lika för varje barn i respektive åldersgrupper och lika i alla stadsdelsnämnder.
2. En tilläggschablon som är olika för varje stadsdelsnämnd beroende på socioekonomiska förhållanden.

Grundschablonen avser grundläggande verksamhet i förskola samt ett basbehov av språkstöd i förskolan. Den socioekonomiska tilläggschablonen i förskolan avser hemstadsdelsnämndens behov av extra språkstöd och barn med behov av särskilt stöd. Varje stadsdelsnämnd fördelar själva det socioekonomiska tilläggsbeloppet till områdets kommunala förskolor med hänsyn till de lokala behoven.

Tilläggschablonen kan exempelvis användas till extra språksatsningar eller grupper som är socialt och ekonomiskt missgynnade.

Stadsledningskontoret föreslår att förskolepengen ska utgöra 77 % av grundschablonen, oavsett ålder. I pengarna ska ingå alla kostnader, utom vissa lokalkostnader samt förvaltnings- och verksamhetsövergripande administration, ingå. Förskolepengen ska utgöra en lägsta nivå på den andel av grundschablonen som stadsdelsnämnderna måste fördela till förskolorna. Stadsdelsnämnderna har möjlighet att besluta om en högre peng.

För familjedaghemmen föreslås förskolepengen uppgå till 94 %.

Utgångspunkten i förslaget är att en stor andel av resurserna ska fördelas ut direkt till respektive förskola. Stadsledningskontoret anser att kostnader som förskolorna kan påverka bör fördelas till respektive enhet. Det stärker de kommunala förskolornas frihet och skapar även likvärdiga förhållanden mellan de kommunala och enskilt drivna förskolorna.

Kostnader som enheterna inte bedöms kunna påverka, och som därmed inte ska ingå i pengan enligt förslaget, är förvaltnings- och verksamhetsövergripande kostnader samt delar av lokalkostnaderna enligt nedan:

- **förvaltningsövergripande** kostnader för *nämnd och ekonomi- och personaladministration* samt *gemensamma IT-kostnader* (beräknas uppgå till i genomsnitt ca 4 % av budgeten)
- **verksamhetsövergripande** kostnader som *avdelningschefer, köhandläggare, verksamhetssystem m.m.* (uppskattas till i genomsnitt ca 1-2 % av schablonen)
- **lokalkostnader** avseende *hyreskostnader, ombyggnads- och större underhållskostnader m.m.* samt kostnader för *el, vatten och uppvärmning* (uppskattas till i genomsnitt ca 16 % av schablonen)

Sammanlagt uppgår de kostnader som föreslås ligga utanför förskolepengen till i genomsnitt ca 22 % av schablonen. Detta innebär att förskolepengen skulle kunna vara 78 % av grundschablonen men stadsledningskontoret föreslår att förskolepengen uppgår till 77 % av schablonen eftersom lokalhyrorna varierar kraftigt mellan olika stadsdelsnämnder.

Stadsdelsnämnderna får i dagsläget en särskild ersättning för extra kostnader för att klara barnomsorgsgarantin. I takt med att barnantalet har ökat har även den enskilt drivna verksamheten ökat. Stadsledningskontoret anser att även de enskilt drivna förskolorna tar ansvar för utbyggnaden av förskolan. Eftersom denna ersättning enbart är riktad till den kommunalt drivna förskolan föreslår stadsledningskontoret, för att ytterligare stärka konkurrensneutraliteten, att ersättningen upphör 2009. Detta förslag är dock inte att betrakta som en del av remissfrågan kring förskolepeng utan en separat del av tjänstemannaförslaget, förtydligar stadsledningskontoret.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen har tagit del av stadsledningskontorets förslag till förskolepeng och lämnar i det följande synpunkter på förslaget olika delar liksom den procentuella nivån på den föreslagna peng.

Stadsledningskontorets simulering av effekterna av förskolepeng

Stadsledningskontoret redovisar en simulering av effekterna av en förskolepeng på 77 % av schablonen. Förvaltningen har synpunkter på simuleringen och redovisar i bilaga 2 en kompletterande beräkning av effekterna, se "Beräkning sdf (1)".

Stadsledningskontoret beräknar att de *verksamhetsövergripande kostnaderna* uppgår till ca 1-2 % av schablonen. I stadsledningskontorets simulering beräknas denna kostnad uppgå till 2,8 mnkr för Norrmalm, baserat på en andel om 1,5 %. Förvaltningen anser att även nämndens kostnader för strategiskt planerings- och uppföljningsarbete (bl.a. kvalitetsredovisning och förskoleutbyggnad), facklig verksamhet samt vissa kostnader för övertalighet och omplaceringar bör ingå i beräkningen. Enligt förvaltningens beräkning uppgår de avdelningsövergripande kostnaderna snarare till 2,5 % av schablonen motsvarande ca 4,3 mnkr fördelat på verksamhetsledning och köadministration (totalt 2,5 tjänster) 1,8 mnkr, facklig verksamhet och omplacerad personal 1,5 mnkr samt IT (bl.a. BoSko) 1,0 mnkr.

Stadsledningskontoret beräknar att stadsdelsnämndernas *förvaltningsövergripande kostnader* uppgår till i genomsnitt ca 4 % av budgeten. Denna post ingår ej i stadsledningskontorets simulering. För att finansiera nämndverksamhet, strategiska ledningsuppgifter och annan förvaltningsadministration har Norrmalms stadsdelsnämnd fördelat 28,9 mnkr, motsvarande 3,6 % av budgeten, från verksamhetsområdena i nämndens verksamhetsplan 2008. För förskolan motsvarar det 6,2 mnkr.

Sammanlagt uppgår de verksamhets- och förvaltningsövergripande kostnaderna till sammanlagt ca 10,5 mnkr eller 6,1 % av schablonen, dvs. i nivå med stadsledningskontorets antaganden.

I remissen anges att *lokalkostnader*, exklusive städning, sophämtning m.m., uppgår till i genomsnitt ca 16 % av förskoleschablonen. Stadsledningskontoret beräknar att lokalkostnaderna för Norrmalm uppgår till 31,6 mnkr, motsvarande ca 18 % av schablonen. Enligt förvaltningens egna beräkningar uppgår lokalkostnaderna för Norrmalms del, exklusive städning, sophämtning m.m., till totalt ca 32,0 mnkr, med hänsyn tagen till extra budgettilldelning om 1,9 mnkr för förskolor med hög hyra. Lokalkostnaderna fördelar sig på hyra 28,7 mnkr, drift 1,0

mnkr, lokalunderhåll (avser kontrakt där fastighetsägaren inte har underhållsskyldighet) 1,3 mnkr samt ombyggnads- och större underhållsåtgärder (t.ex. efter myndighetsföreläggande) 1,0 mnkr. Sammantaget motsvarar lokalkostnaderna ca 19 % av schablonen.

Stadsledningskontoret har i sin simulering tagit hänsyn till *barnomsorgsgaranti-ersättningen*. Eftersom tillägget för barnomsorgsgarantin föreslås upphöra har inte förvaltningen räknat in denna post i de egna beräkningarna i bilaga 2.

Det *socioekonomiska tilläggsbeloppet* har fördelats i sin helhet till insatser för barn i behov av särskilt stöd, dvs. ingen del av tilläggsanslaget har fördelats ut i peng till enheterna.

Sammanfattningsvis är förvaltningens huvudsakliga synpunkter på simuleringen av effekterna av förskolepengen att nämndens lokalkostnader och övergripande avdelningskostnader är högre än vad som uppskattas i remissen. Vidare anser förvaltningen att simuleringen också bör innefatta förvaltningsövergripande kostnader. Enligt förvaltningens beräkning motsvarar kostnaderna som föreslås ligga utanför pengan ca 25 % av schablonen. Tabellen i bilaga 2 har justerats för ovanstående och förvaltningen konstaterar att kostnaderna (peng plus övriga kostnader) överstiger schablonutdelningen med ca 3,0 mnkr.

Avslutande kommentar

Förvaltningen ser svårigheter i att klara en förskolepeng i storleksordningen 77 % av schablonen, utan tillskott från andra verksamhetsområden. För Norrmalms del bör pengan ligga på som högst 75 % av schablonen och ytterligare någon procentenhet lägre om stadsdelsnämnden ska kunna ha ett visst handlingsutrymme att fatta ekonomiska beslut nära verksamheten (på grund av exempelvis höga lokalkostnader, omstruktureringskostnader i samband med framtida avknoppningar m.m.). Se raden "*Beräkning sdf (2)*" i tabellen, bilaga 2.

Förvaltningen vill avslutningsvis framhålla att det är kommunen som har lagstadgad skyldighet att uppfylla barnomsorgsgarantin. Det innebär bl.a. att stadsdelsnämnderna har stora kostnader under såväl ett utbyggnadsskede av förskoleverksamheten som under en eventuell avveckling av förskolor vid vikande platsefterfrågan. Någon form av resurstilldelning för att upprätthålla barnomsorgsgarantin bör därför ske till stadsdelsnämnderna.

Bilagor

1. Remiss från kommunstyrelsen angående förskolepeng för kommunala förskolor och familjedaghem.
2. Beräkning avseende effekter av förskolepeng.